

2019Z00408

Vragen van het lid **Leijten** (SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de staat van de rechtsstaat op Malta* (ingezonden 15 januari 2019).

Vraag 1

Kunt u aangeven wat u precies besproken heeft met de Maltese collega's over de rechtsstaat en het onderzoek naar de vermoorde journaliste Daphne Caruana Galizia?¹

Vraag 2

Heeft u in uw gesprek ook gesproken over de pogingen van de Maltese regering om het door de Raad van Europa ingestelde onderzoek te frustreren, in het bijzonder door te proberen de Nederlandse parlementariër Pieter Omtzigt als rapporteur te laten vervangen? Kunt u uw antwoord toelichten?²

Vraag 3

Wat vindt u van de pogingen van de Maltese regering om het onderzoek te beïnvloeden? Kunt u uw antwoord toelichten?

Vraag 4

Heeft u tijdens uw gesprek over de rechtsstaat ook de zware kritiek van de Venetië-commissie van de Raad van Europa over het functioneren van de rechtsstaat op Malta besproken? Zo ja, wat heeft u ingebracht? Zo nee, waarom niet?³

Vraag 5

Vindt u het gezond dat de macht van de Maltese premier zich uitstrekt tot allerlei instituties – zoals de president, parlement, rechtspraak, ministers, rekenkamer en andere toezichthouders – die juist moeten zorgen voor controle van de macht van de premier? Erkent u dat op deze wijze corruptie gemakkelijk kan ontstaan en in stand kan blijven? Kunt u uw antwoord toelichten?

¹ <https://twitter.com/ministerBlok/status/1083106269504909314>

² <https://www.telegraaf.nl/nieuws/2550146/malta-wil-van-onderzoeker-omtzig-af>

³ [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2018\)028-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2018)028-e)

Vraag 6

Heeft u kennisgenomen van paragraaf 95 van het rapport van de Venetië-commissie: «As concerns positive obligations in relation to the murder of Daphne Caruna Galicia, it must be established that the authorities knew or ought to have known at the time of the existence of a real and immediate risk to the life of an identified individual or individuals from the criminal acts of a third party, and that they failed to take measures within the scope of their powers which, judged reasonably, might have been expected to avoid that risk»?

Vraag 7

Deelt u de mening dat door de huidige constellatie in Malta een onderzoek of het mogelijk was de moord op de journaliste te voorkomen, nooit zal plaatsvinden? Kunt u uw antwoord toelichten?

Vraag 8

Wilt u in Europees verband pleiten voor een onafhankelijk onderzoek naar de vraag of de autoriteiten wisten of hadden kunnen weten of er een dreiging was voor het leven van Daphne Caruana Galizia?

Vraag 9

Heeft u nog steeds vertrouwen dat de moord op de journaliste die juist feiten over de politieke machthebbers onthulde tot een goed einde wordt gebracht? Welke bemoedigende signalen heeft u sinds de beantwoording van Kamervragen gekregen?⁴

Vraag 10

Baart het u zorgen dat in een lidstaat van de Europese Unie de openbaar aanklager tevens adviseur is van de regering? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe agendeert u deze zorgen in Europees verband?

Vraag 11

Wilt u de Kamer een uitgebreide reactie sturen op het rapport van de Venetië-commissie en in het bijzonder op de conclusie waarin helder wordt gesteld dat er een serieus risico is voor de rechtsstaat? Zo nee, waarom niet?⁵

Vraag 12

Bent u bereid de conclusies van de Venetië-commissie te agenderen voor de komende Raad Algemene Zaken, zeker in het licht van andere lopende Artikel-7 procedures? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u de Kamer hierover actief informeren?

Vraag 13

Kunt u uitleggen waarom de éne lidstaat wél serieuze (en terechte) op- en aanmerkingen krijgt vanuit de Europese Commissie over de rechtsstaat van dat betreffende land en de andere niet? Zou dit te maken kunnen hebben met de politieke kleur van de verantwoordelijk Eurocommissaris en de kleur van bijvoorbeeld de Maltese regering? Kunt u uw antwoord toelichten?

⁴ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 2124

⁵ 144. The introduction of the Judicial Appointments Commission in 2016 was a step in the right direction, but it falls short of ensuring the independence of the judiciary. The double role of the Attorney General as advisor of the Government and as prosecutor is problematic. A part-time Parliament is too weak to exercise sufficient control over the executive branch of power. The wide powers of appointments, that the Prime Minister enjoys, make this institution too powerful and create a serious risk for the rule of law. Taking into account the Prime Minister's powers, notably his or her influence on judicial appointments, crucial checks and balances are missing. This problem is accentuated by the weakness of civil society and independent media.